

MASTER OF ARTS EXAMINATION, 2025

(2nd Year, 1st Semester)

SANSKRIT

COURSE : XV/B

[Vedic Metres and Vedic Interpretation]

Time : Two Hours

Full Marks : 30

The figures in the margin indicate full marks.

1. अधस्तनयोः एकस्य प्रश्नस्य उत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च लेखनीयम्। 5×1=5
 - (a) पिङ्गलच्छन्दःसूत्रानुसारेण गायत्रीच्छन्द आश्रित्य कश्चित् लघुकायः सन्दर्भो विरच्यताम्।
 - (b) पिङ्गलमतमनुसृत्य बृहतीच्छन्दसः सामान्यलक्षणं निरूप्य सोदाहरणम् आलोचना कार्या।
2. अधोनिर्दिष्टेषु एकस्य सूत्रस्य व्याख्या संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च करणीया। 5×1=5
 - (a) ककुम्मध्ये चेदन्त्यः।

(2)

(b) अनुष्टुब् गायत्रैः।

(c) पङ्क्तिर्जागतौ गायत्रौ।

3. अधःप्रदत्तेषु पञ्चानां प्रश्नानां समाधानं संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च कार्यम्। 1×5=5

(a) पुर उष्णिक् इति छन्दोनाम्नः का सार्थकता ?

(b) आस्तारपङ्क्ति इति छन्दसि पादेषु अक्षरसज्जा कीदृशी ?

(c) 'चतुष्कषट्कौ त्रयश्च' - इत्येन सूत्रेण कस्य छन्दसः लक्षणं विहितम् ?

(d) 'ऊनाधिकेनैकेन निचृद्भूरिजौ' - इति सूत्रस्यार्थः कः ?

(e) 'तत्सवितुर्वरेण्यम्' - इति मन्त्रपादे कुत्र व्यूहनं करणीयम् ?

(f) केन परिभाषासूत्रेण गायत्रपादः विहितः ?

(g) वैराजपादे अक्षरसंख्याः कति ?

4. अधःस्थितयोः एकस्य प्रश्नस्य उत्तरं प्रदातव्यम्। 7×1=7

(a) स्वामि-दयानन्द-सरस्वती-महाभागस्य वेदव्याख्यानप्रक्रियाविषये कश्चित् प्रबन्धो विरच्यताम्।

(b) वैदिकवाङ्मयस्य व्याख्याने सत्यव्रत-सामश्रमि-महोदयस्य अवदानमाश्रित्य विचारः करणीयः।

SANS-1241

[Continued]

(3)

5. अधोलिखितेषु आचार्यद्वयस्य वेदचर्चामधिकृत्य टीका लेखनीया।

4×2=8

(a) द्विट्नी-महोदयः।

(b) मेक्डोनेल्-महाभागः।

(c) कीथ्-महाशयः।

★ ★ ★

SANS-1241

XX24(113)—65